

2015 yılı başlangıcından beri zorunlu olan Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi edinme ve Temmuz 2015 itibarıyla istihdam etmenin zorunlu olduğu Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanlığı için cezaların düşüklüğünden bahseden TMGD arkadaşlarımız şu dönemde daha da revaçtalar.

Bu konuyu bizlerin de gündeme almasının sebebi 24 Ekim 2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Adalet Komisyonuna sunulmak üzere verilen madde değişikliklerinden biridir.

Bir çok TMGD' nin de bildiği gibi 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu' nun 174. Maddesi uygulamasıyla karşılaşılsa da caydırıcı bir etkiye sahiptir.

Madde der ki:

“(1) Yetkili makamlardan gerekli izni almaksızın, patlayıcı, yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeyi imal, ithal veya ihraç eden, ülke içinde bir yerden diğer bir yere nakleden, muhafaza eden, satan, satın alan veya işleyen kişi, üç yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Yetkili makamların izni olmaksızın, bu fıkra kapsamına giren maddelerin imalinde, işlenmesinde veya kullanılmasında gerekli olan malzeme ve teçhizatı ihraç eden kişi de aynı ceza ile cezalandırılır.

(2) Bu fiillerin suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(3) Önemsiz tür ve miktarda patlayıcı maddeyi satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi hakkında, kullanılış amacı gözetilerek, bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”

Bu maddeye yönelik olarak gösterilen gerekçe ve uygulamaya yönelik bilgiler ise şu şekilde verilmiştir:

“Maddenin birinci fıkrası hükmüyle, yetkili makamlardan gerekli izin alınmaksızın, patlayıcı, yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeyi ülkeye sokmak, ülke içinde bir yerden diğer bir yere nakletmek, muhafaza etmek, satmak, satın almak veya üretmek, suç hâline getirilmiştir. Bu bakımdan söz konusu suç, seçimlik hareketli bir suç niteliği taşımaktadır.

Bu madde, toplumu genel tehlikelere karşı korumanın yanı sıra; Uluslararası Nükleer Silâhların Yayılmasının Önlenmesi Andlaşması ve Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Hakkındaki Sözleşme ile Türkiye'nin üstlenmiş bulunduğu yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacını taşımaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasına göre; birinci fıkrada yer alan fiillerin suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi, cezanın artırılması sebebini oluşturmaktadır.

Üçüncü fıkrada ise, özellikle köy veya kırsal alanda yaşayan insanların çeşitli meşru ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, önemsiz tür ve miktarda patlayıcı madde satın alması, kabul etmesi veya bulundurması hâlleri göz önünde bulundurularak, hükmedilecek cezada önemli ölçüde indirim yapabilmek hususunda mahkemeye takdir yetkisi tanınmıştır.”

Madde ve gerekçesi göz önüne alındığında Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi almamak ve Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanı istihdam etmemek gibi konular direk olarak ifade edilmese de uygulamaya geçildiğinde işletmelerin tehlikeli maddelere yönelik faaliyetleri için TMFB edinmesini zorunlu kılıyor. TMFB ile faaliyet gösteren işletmeler de Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın çıkartmış olduğu mevzuatlar gereği TMGD istihdam etmekle yükümlüler.

Gelelim yapılmak istenen değişikliklere;

22 Kasım 2016 Tarihinde Adalet Komisyonu' na havale edilen 1/775 Esas No' lu "Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" na ilişkin rapor Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu' na sunuldu. 438 Gündem sıra no ile beraber diğer maddelerle beraber oylamayı beklemeye başladı.

Biz Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanları' nı ve Tehlikeli Madde ile ilgili Faaliyet Gösteren İşletmeleri ilgilendiren 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu' nun 174. Maddesine yönelik olarak, tasarının 16.

Maddesinde bir değişiklik öngörölmüş.

Değişikliğin gerekçesi ise şu şekilde belirtilmiştir:

"Türk Ceza Kanunu' nun 174.' üncü maddesinde değişiklik yapılarak, tehlikeli maddelerin izinsiz olarak bulundurulması veya el değiştirmesi eylemleriyle ilgili cezalar, caydırıcılığın sağlanması ve bu suçla etkin mücadele edilebilmesi amacıyla arttırılmaktadır.

Terör eylemlerinde el yapımı patlayıcı maddelerin sıklıkla kullanıldığı bilinmektedir. Özellikle nitrat içeren gübreler, tarımsal ve sanayi amaçlı kullanımları dışında el yapımı patlayıcıların üretiminde de kullanılmaktadır. Madde ile, patlayıcı madde yapımında kullanılan bu ve benzeri malzemelerin ihracına ilave olarak ithali, satışı, başkalarına verilmesi, nakli depolanması, satın alınması, kabul edilmesi veya bulundurulması da yaptırım altına alınmaktadır. Düzenlemeyle, tehlikeli maddelerin imali, işlenmesi ve kullanımı bakımından önem arz eden bir kısım hazırlık hareketi, bu eylemlerin doğurduğu tehlike sebebiyle ceza yaptırımına bağlanırken, bu tür eylemlere ceza verilebilmesi iki ön şarta bağlanmaktadır.

Bunlar; Yetkili makamların izni bulunmaması ve fıkra kapsamına giren maddeleri imal etmek, işlemek veya kullanmak amacıyla belirtilen eylemlerin gerçekleştirilmesidir. Nitekim, söz konusu tehlikeli maddelerin üretimi ve işlenmesinde kullanılan pek çok malzeme, tarımsal veya sanayi amaçlı kullanımları da bulunan, bu yönüyle bulundurulmaları münhasıran suç teşkil etmeyen malzemelerdir. Bu kullanım amacının aksi ispat edilmedikçe, kişiye ceza verilmesi söz konusu olmayacaktır. Başka bir ifadeyle fıkra kapsamına giren maddeleri imal etmek, işlemek veya kullanmak amacının ispatlanması gerekmektedir. Ancak bu durumda kişiye ceza verilebilecektir. Ayrıca, maddenin birinci fıkrasında belirtilen fiillerin suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde verilecek cezanın bir kat artırılması öngörülmektedir."

Gereke görüldüğü kadarıyla terör tehditinden kaynaklı olarak ceza arttırımını öngörüyor. Ayrıca konuyla ilgili ispat istiyor. Bu ispat bizim yorumumuza göre Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi gibi görünüyor. Bunun dışında bulunan kimyasallarla ilgili faaliyetlere yönelik belgelerden TMFB gerçek anlamda Tehlikeli Maddelerle ilgili faaliyetleri gösteren bir belgedir.

Gerekeye göre istenen deęişiklik de:

"5237 sayılı Kanununun 174. Maddesinin birinci fıkrasında yer alan "üç yıldan" ibaresi "dört yıldan" şeklinde, "maddelerin imalinde, işlenmesinde veya kullanılmasında gerekli olan malzeme ve teçhizatı ihraç eden" ibaresi "maddeleri imal etmek, işlemek veya kullanmak amacıyla gerekli olan malzeme ve teçhizatı ithal eden, ihraç eden, satışı arz eden, başkalarına veren, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden veya bulunduran" şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan "yarı oranında" ibaresi "bir kat" şeklinde değiştirilmiştir."

Muhalefetçe herhangi bir şerh koyulmadan kabul edilen maddenin yeni hali ise Genel Kurul tarafından onaylanması ve Resmi Gazete' de yayımlanmasından sonra şu şekilde olacaktır.

“(1) Yetkili makamlardan gerekli izni almaksızın, patlayıcı, yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddeyi imal, ithal veya ihraç eden, ülke içinde bir yerden diğer bir yere nakleden, muhafaza eden, satan, satın alan veya işleyen kişi, dört yıldan sekiz yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Yetkili makamların izni olmaksızın, bu fıkra kapsamına giren maddeleri imal etmek, işlemek veya kullanmak amacıyla gerekli olan malzeme ve teçhizatı ithal eden, ihraç eden, satışa arz eden, başkalarına veren, nakleden, depolayan, satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi de aynı ceza ile cezalandırılır.

(2) Bu fiillerin suç işlemek için teşkil edilmiş bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, verilecek ceza bir kat oranında artırılır.

(3) Önemsiz tür ve miktarda patlayıcı maddeyi satın alan, kabul eden veya bulunduran kişi hakkında, kullanılış amacı gözetilerek, bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”

Maddenin değişikliği kadar uygulaması da biz Tehlikeli Madde Güvenlik Danışmanları' nı çok sevindirecektir.